

Posudok diplomovej práce Bc. Terezie Hanzlíkovej

Kult povrchu: analýza časopisu TOP dívky z perspektívy mýtu krásy

Diplomová práca začína netradične – pomocou vlastného pokusu o rozlíšenie medzi pojmami kult krásy a mýtus krásy vstúpiť do polemických reakcii Lipovetského v práci *Tretí žena*, ktorý kritizuje feministickú pozíciu Naomi Wolf.

Diplomantka prináša charakteristiku konceptov, v ktorých sa krása chápe ako privilegium alebo ako prostriedok útlaku. Nasleduje text, ktorý pôsobí ako skladačka od rôznych autorov a autoriek. Text na začiatku diplomovej práce som čítala s pocitom vlastného vnútorného nesúhlasu alebo sa mi žiadalo vždy ešte niečo dopovedať. Zistila som, že to bolo kvôli prílišným zovšeobecneniam a tie som nachádzala vtedy, keď sa diplomantka pohybovala v dikcii abstraktnej bipolarity: na jednej strane ženy (vôbec, ženy ako také) a na druhej strane muži (vôbec, muži ako takí), alebo vtedy, keď nedala pozor a dostatočne nerozlišovala medzi krásou a mýtom krásy. Toto ju často vytrhávalo z uvažovania o konkrétnych kontextoch (historických, spoločensko – politických, kultúrnych, a.i. špecifikách). Do istej miery niet sa ani čo diviť, ak sa začítame do takej – na fakty a argumentácie – strhujúcej knihy ako je *Mýtus krásy* od Naomi Wolf a navyše, ak sa práve ona stane „krstnou mamou“ spôsobu uvažovania o mýte krásy a odhaľovania tejto témy ako trinástej komnaty (z feministického zorného uhla). V snahe neostať v závese tejto skvelej autorky a pritom čerpať z jej diela inšpirácie, urobila diplomantka dôležitý strategický krok. Z diela *Mýtus krásy* vybrala tie myšlienky, ktoré považovala za základné tézy, ktoré potom „vytvorili štruktúru, s jej pomocou som mohla ľahšie proviesť vlastnú analýzu daného zkoumaného materiálu.“(s. 21)

Nebudem polemizovať, či uvedené tézy sú tie základné, pretože sú vybrané, obrazne povedané, každá z iného súdka, ale zjednotiť sa mal aspoň uhol pohľadu, či sa v jazyku formuluje mýtus, alebo jeho kritika.

V diplomovej práci sa tvrdí, že „mýtus krásy okradl ženy o jejich sebaduvéru a naplnil ich pocitom studu a ménecennosti“ (s.20). Avšak počúvajúc ženy, ktoré sa podrobili nejakému „skrášľovaciemu úkonu“, tvrdia že im to zvýšilo sebavedomie. Ako by diplomantka reagovala na tento druh istej zacyklenosti : mýtus krásy zobral ženám sebavedomie avšak vytvoril podmienky a prostriedky aby im ju znovu vrátil ?

Myslím si, že v časti 2.4. *Prezentace femininity a mýtu krásy v dívčích časopisech a její role v rámci genderové socializace* sa diplomantke nie vždy darí rozlíšiť medzi krásou

a mýtom krásy. Preto sa pýtam: čo sa musí stať, aby sa z obrazu femininity a krásy stal mýtus? Alebo každá prezentácia krásy v časopisoch pre dievčatá ma povahu mýtu krásy? (pozri s. 34 – 35 a 40 – 41)

V analytickej časti chcem veľmi pozitívne oceňiť pozornosť, akú diplomantka venovala metodológii výskumu, zadefinovaniu cieľa výskumu, voľbe vhodného metodologického rámca a metódy otvoreného, axiálneho a selektívneho kódovania. Nemám zásadnú výhradu ku kategóriám zachytávajúcimi mechanizmy mýtu krásy. Možno by som ešte viac zdôraznila normatívnosť výrokov, resp. „imperatívov“ (jeden z nich „absolutní povinností,....(2/55) by si zaslúžil hlbšiu analýzu) a sem by som aj zaradila konštrukt „správneho“ resp. „normálneho“ dievčaťa (s.53), ako aj apel redaktoriek obliekať sa módne a pestovať štýl (s.59 – 60), či diktát novej destinácie – pestované nechty (s. 66), alebo stratégia maskovania nedostatkov, či vnucované typy na sexuálnu atraktivitu (s,70).

Pojednanie o centrálnej kategórii *Kult povrchu* považujem za mimoriadne zdarilé a o tejto kategórii by sa dalo povedať, že je transverzálnou, idúcou krížom cez iné kategórie ako to postrehla sama autorka. K otázke trávenia voľného času by som sa vyjadrovala opatrnejšie (pozri s, 78 dolu). Nebolo by výstižnejšie uvažovať a hovoriť o záujmoch na povrchu, resp. záujmoch idúcich po povrchu, než o povrchných záujmoch, lebo tento výraz má negatívne hodnotiace konotácie.

Celkové hodnotenie: posudzovaná diplomová práca má jasne vymedzený cieľ, štruktúra práce je premyslená, vyznačuje sa jasným formulovaním zásadných otázok. Diplomantka preukázala veľmi dobré zvládnutie odbornej literatúry, porozumenie textov i schopnosť samostatného interpretačného prístupu k problematike. Použila vhodný metodologický prístup a preukázala schopnosť samostatne a tvorivo riešiť problémy. Formulačná, argumentačná a štylistická úroveň diplomovej práce je na veľmi dobrej úrovni.

Diplomová práca Bc. **Terezie Hanzlíkovej** *Kult povrchu: analýza časopisu TOP dívky z perspektívy mýtu krásy* svojim rozsahom, náročnosťou i kvalitou spracovania spĺňa nároky, ktoré sú kladené na diplomové práce. Na základe pozitívneho hodnotenia predloženého textu navrhujem hodnotiť diplomovú prácu známkou "výborný" (1).